

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1: — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " " "
Egy órára 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IS. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Nagy hasabos petit sorost 5 kr. Nagyobb betűjelű és többzár-
betűs alku szerint jutányos aron. Voltatok fol. Bélyeg-díj, min-
den külön bejegyzéssel 30 kr.

A katona tisztek nehéz helyzetéről.

Debreczen, július 16.

Katonai körökből számtalanszor hangzik fel a panasz, hogy a tisztek nagyon rosszul vannak fizetve. Ujságokban, szaklapokban, magánbeszélgetésekben annyszor pertraktálták ezt a témát, hogy a közönségnek már szinte a vérébe ment át az a tudat, hogy az a fényes, ragyogó katonai élet cifra nyomorúságnál nem egyéb. Fölösleges munkát végeznek tehát az, aki bizonyítani akarná, hogy a tisztek fizetése silány, megélhetésük, különösen, ha családos emberek, bizony-bizony sok esetben szinte lehetetlenséggel határos. Nem is azért írjuk e sorokat, hogy felhívjuk az illetékes körök figyelmét e cifra nyomorúságra, hanem azért, hogy egy és más dolgok felemlítésével kimutassuk okait és rámutassunk azokra a körülményekre, melyek ezt előidézik.

Hát a cifra nyomorúságnak semmire sem maguk a tisztek az okai. Előfordulnak ugyan egyes esetek, melyekben maguk a tisztek felelősek züllött anyagi viszonyaikért, mert olyan életmódot folytatnak, melyre nem telik fizetésükből s mégis nagyuri szenvedélyeknek rabjai. No de hát ezek csak — kivételek. A nagy többség se ki nem rug a hámból, se nem kártyázik, se

nagyuri passziókat nem kultivál, hanem szűken él, egyszerűen és mégsem tudja fizetéséből még a legszükségesebbeket sem fedezni.

A nemzeten sem mulik. Az erejének megfeszítésével évről-évre áldozza fel rengeteg sok milliót katonai célokra, gondoskodik a tisztek megélhetéséről, pénzt áldoz, pedig nem egyszer olyan helyekről vonja meg, ahol égető szükség van rá. Közoktatásügyét, földművelését, kereskedelmét szinte elhanyagolja, csak hogy kielégítse a hadügyminisztert, aki a delegációkban évről-évre pontosan benyújtja az ő borzasztó számláit.

A cifra nyomorúságnak egyedül a hadügyminiszter az oka. A hadügyminiszter, különösen a mostani. Ő alatta lett a cifra nyomorúság még az eddiginél is rikítóbb, ő alatta fejlődött ki a tisztek elégedetlensége oly mértékben, hogy azzal már a törvényhozásnak is kell foglalkoznia. Foglalkoznia kell vele, mert ha ezt elmulasztja, a haderő megbízhatóságát veszélyezteti és a tisztek elkedvetlenedésével a hadsereg katonai szellemét teszi kockára.

Foglalkozni kell vele azért, mert végre-valahára szükséges, hogy a törvényhozás kritikát gyakoroljon a hadügyminiszter működése felett és intézkedéseiben ellenőrizze.

Mert mit tesz a hadügyminiszter?

Évenként benyújtja költségvetését a delegációknak, melyben pontosan megjelöli, hogy többek között mennyi hadnagyot, mennyi főhadnagyot, mennyi kapitányt kell fizetni, mennyit akar és fog kinevezni. A delegáció szó nélkül megszavazza a milliókat és azt hiszi, hogy minden úgy lesz, mint a hogy Krieghammer állítja; azt hiszi, hogy csakugyan ki fog nevezni annyi hadnagyot, főhadnagyot, kapitányt, mint a mennyit bejelentett és mint a mennyire pénzt kapott.

Csak hogy nem úgy van.

A hadügyminiszter távolról sem teljesíti ígérteit. A magasabb rangfokozatokat üresen hagyja, azoknak teendőit alacsonyabb fokú tisztekkel látja el. Fölcsedi a pénzt és nem lépteti elő az alacsonyabb rangú tiszteket, bár nem egy főhadnagy a kapitány teendőit látja el, nem egy hadnagy a főhadnagyét. És megesik, hogy egy-egy főhadnagy évenként keresztül, a szokásos előléptetési időn is túl, a kapitány szerepkörét tölti be.

Nem beszélünk a levegőből.

Utána jártunk a dolognak és valóban meglepő adatok birtokába jutottunk. Egyik csapatnál például sikerült megtudnunk azt, hogy nyolc zvanhat kapitányi állás közül csak hatvanat töltött be a hadügyminiszter, a többi

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Előérzet és tudomány.

A Debreczeni jogositott közleménye

A tudósok nagy bajba vannak, mert köztük egy új iskola támadt, melynek élén néhány elismert nagynevű tudós áll. Ezek nyíltan kijelentették, hogy a sokféle megmagyarázható tüneményeket a lelki világban nem lehet a tudománynak egyszerűen tagadni az eddig szokásos szavakkal; illuzió, képzelődés, hallucináció. — Ez a tagadás csak a tudomány hitelet rontja és többé az embereknek nem imponál; a tagadás helyett tanulmányozni kell ama tüneményeket, melyeket nem vagyunk képesek felfogni vagy megmagyarázni; már magában az a tény, hogy legujabban a jelzett tünemények szoros ellenőrzés alatt koordinálva lettek, némi eredményre vezetett.

Első sorban állanak azon tünemények, melyek a telepáthiára és az előérzetre vonatkoznak.

Ezeket a „Revue Scientifique”-ban Henri Parville egész hosszú sorozatban összeállította még pedig csakis azokat, melyek hitelességéhez, hogy megtörténtek, nem fér semmi kétség.

Ezek közt a legujabb és leghitelesebb Marie Madeleine apácza esete,

ki a párisi bazárkatasztrófa a kalmával elégett.

A katasztrófát megelőző éjen lángok közt látta magát és látta, mint ég egész teste. Reggel levert és szomorú volt, elmondta előérzetét s midőn távozott a kolostorból a bazárba, könnyes szemekkel így szólt:

«Dieu me succurs; je ne v o u s r e v e r r a i p l u s »

Két óra múlva karbonizált hulláját hozták a kolostorba. Erre a tudósok azt felelték, véletlenség, felizgatott képzelődés stb. Csak hogy az ellenőrzés konstatálta, hogy Marie-Madeleine soha sem képzelődött, igen praktikus nő volt s társnői bámultak, midőn előérzete folytán felakart hagyni a szándékkal, hogy a bazárba menjen.

Marie-Madeleine csak azért ment a bazárba, mert megígérte volt, és azon meggyőződéssel ment oda, hogy onnét többet vissza nem tér.

Az eset olyan preagnans, annyi tanu van rá, hogy kétség hozzá nem férhet. Ehhez hasonló történt 1895-ben, mely éppen olyan hiteles.

Egy materialista és híres orvos Héricourt saját vallomása szerint — 1895-ben április 14., délután két órákor sétálni ment nejével és gyermekeivel. Séta közben azon gondolata támadt, hogy időközben lakásán tűz támadhatna. Miért támadt éppen az nap e gondolata és soha máskor azelőtt?

E gondolat annyira erőt vett rajta, hogy nem volt képes a sétatérre maradni, hanem haza sietett . . .

Még távol volt lakásától, már égés szagot érzett; midőn az utcába ért, melyben lakott, látta, hogy háza ég. Később megtudta, hogy a tüzet a lakasa feletti emeletben lakók gondatlansága okozta.

Héricourt vallomását így végezte: Semmi okom sem volt hinni, hogy nálam tűz támadhatna; ennek dacára oly nagy volt lelkemben e gondolat obszessiója, hogy azt nőmmel is közöltem volna, ha nem tartottam volna félelmemet nevetségesnek.

Terünk nem engedi, hogy a többi esetekre reflektáljunk, áttérünk a telepáthia tüneményeire, melyek még sokkal számosabbak, mint az előérzetéi.

Eddig ama tüneményeket a tudósok hallucinációk nevezete alatt regisztrálták — de létezésüket nem lehet tagadni.

Julius Caesar nejének, Calpurniának álmát mindenki ösméri, valamint rimánkodását, hogy Caesar ne menjen a szenatusba, de kevésbé ismeretes a meggyilkolt Lincoln, az amerikai köztársaság elnökének esete.

Meggyilkoltatása előtti éjjel Lincoln azt álmodta, hogy lemegy a lépcsőn; a fal fekete posztóval van bevonva és gyászba öltözött insok állanak előtte. Lincoln álmában azt kérdezte tőlük, hogy mi történt? erre azt a feleletet kapta, hogy a köztársaság elnökét az Operában egy pisztolyal agyonlőtték.

huszonhat kapitány munkáját főhadnagyokkal végzetteti már évek hosszú sora óta. És így van ez valamennyi csapatnál, a különbség csak az, hogy még kevesebb a kinevezett kapitányok száma.

Most már az a kérdés, hogy lesz a pénz, melyet a delegáció a tisztek előléptetésére ad.

Annak is érdekes a sorsa. Krieghammer, mint teljesen megbízható forrásból tudjuk, lőpróbákat rendez, kipróbálja a németországi újfajta puskát, melyet a közöshadseregbe be akar hozni, újfajta ágyúkkal végez kísérleteket.

Ime tehát: a hadügyminiszter megvonja a katonatisztektől azt, a mit a delegáció nekik szánt, nem lépteti őket elő a megszabott és előírt időközökben, hanem lőpróbákat végeztet. Így nagyon természetes, hogy az a tiszti, ki évek hosszú során át tengődik ugyanabban a rangfokozatban, ugyanazzal a fizetéssel, elkedvetlenedik, elégedetlen lesz és követeli helyzetének a megjavítását.

Felhozták nemrégiben azt, hogy Krieghammer a delegációtól kérni fogja a tisztii fizetések felemelését. No hát erre semmi szükség. A hadügyminiszternek csak teljesíteni kell kötelességét és a mostani költségvetés keretében javíthat a tisztek nyomoruságos anyagi helyzetén.

Léptesse őket elő oly mértékben és oly időközökben, mint a mennyi pénzt kap a nemzettől és a mily időközökben az előléptetésnek történnie kell, ne végeztessen lőpróbákat a tisztii fizetések egy jó részéből, ne hagyjon állásokat

évek hosszú során át betöltetlenül s akkor elejét vette a tisztek jogos elégedetlenségének, nem lesz kénytelen a nemzetből az utolsó néhány csepp vért is kipurcolni.

Ausztria válsága.

Debreczen, július 16.

Azok a hullámok, a melyeket az égeri esemény, mint a cseh nyelvrendeletek következménye előidézt, még nem simulak el, még mindig torlódnak úgy a külföldön, mint Auszriában. A németországi lapok már nem elégszenek meg az esemény tárgyilagossá reproduktálásával, hanem politikai kommentárokat fűznek hozzá, a mi legjobban bizonyítja az általunk mindjárt az első pillanatkán elfoglalt álláspont helyességét, a midőn a szóban forgó eseményt sokkal nagyobb horderejűnek tartottuk, sem hogy közönséges demonstrációnak minősítettük volna.

A V o s z. Z. cikkeznek az előidézt bajról s szintén a nemzetközi, illetve szövetségi politika szempontjából itéli meg a történeteket s a következőket mondja: „A német kormány ragaszkodnia kell ugyan a be nem avatkozás elvéhez, a német nép azonban nyújtson jobbot a nemzetiségért küzdő osztrák németeknek. Ausztria katonai biztonsága egyedül a Németországgal kötött véd- és daczszövetség által van megalapítva, mert e nélkül nem védhetné meg érdekeit a Balkán-félszigeten az orosz vágyakkal szemben. De ha mi csak azért tartjuk paizsunkat Ausztria Magyarország felé, hogy német a provinciáinak szlavosítását maga végezhesse, akkor ennek a szövetségnek ránk nézve — semmi haszna sincs.

A K ö l n i s c h e Zeitung szintén vezércikkben foglalkozik az égeri eseményekkel. Sajnálja, hogy a német elemek kénytelenek a kormány politikája ellen küzdeni, s csak azt itéli el, hogy Ausztria németei küzdelmüket átvizszik Németországba. Ezzel fegyvert adtak ellenségeik kezébe.

Már ezek a nyilatkozatok is eléggé illusztrálják a helyzet komolyságát, amely bécsi jelentések szerint első sorban is kormányválsá-

got vonhat maga után. A helyzet tárgyilagossá ismerője ugyanis nem záéközhatik el azon tény elől, hogy az utolsó napok jelenségeinek mély hatással kell lenniök Ausztria belügyeinek vezetésére.

Az alkotmányhü nagybirtokosok a leghatározottabban s félreérthetetlenül kinyilatkoztatták, hogy a nyelvrendeletek által teremtett helyzet tarthatatlan s azóta a mérvadó körökben is kezd ingadozni az a meggyőződés, hogy a belső válságot csak a Badeni kabinet képes megoldani.

Gróf Thun baljóslatu beszédében elég érthetően kimutatta, hogy a jelen esetben nemcsak Ausztria válságáról, hanem az egész monarchia alkotmányos alapjainak megrendüléséről van szó s mi azt hisszük, — hogy a gróf Thunnak s vele az osztrák nagybirtokosoknak igazuk is van. A szőnyegen levő kérdésre nézve a német és cseh nép között megegyezés soha sem jöhet létre s így a válságnak megoldása még abban az esetben is kétséges, ha Badeni a nyelvrendeleteket vissza is vonná, mert akkor a csehekkel gyűlne meg a baja. Az állapot minden módon veszélyes, az intézők tanácstalanok s a külföld aggó figyelemmel kénytelen kísélni az események fejlődését.

Vajjon a mi kormányunknak jut-e ideje attól a sok makacskodástól, a melylyel alkotmányellenes javaslatait keresztül akarja kényszeríteni, a Lajthán tul történők megfigyelésére, arról mi nem számolhatunk be. Bánffy Bécsben járt, ott tallán hallott valamit, amit jó lesz alapos, de gyors tanulmányozás tárgyává tenni.

A Margit-sziget.

— Fővárosi levél. —

Budapest, július 16.

Fővárosunk legkisebb üdülőhelye a Margit-sziget, privat-tulajdon, a József királyi herceg birtoka. Ha a királyi hercegnek tetszenék, el is zárhatna a nyilvánosság elől s csak ritka halandó, nagy protekcióval látogathatná. Ez a szűkkeblűség azonban soha sem kísértett; sőt a tulajdonos mindent megtehetett, a mit magánember megtehet, hogy a közönség jól érezze magát, szórakozást és üdülést találjon.

ki hivatalnok volt Marseillesben, hogy a legjobb egészségnek örvend.

Ugyanazon éjjel Riondel erős lármát hallott szobájában, mintha valaki erős léptekkel recsegetné a padlót.

Mielőtt újra elaludt, megvizsgálta a szoba minden zege-zugát; sehol semmi.

Háromnegyed kettőre volt. Masnap táviratot kapott, hogy öcsése ez órában hirtelen kimult.

Az asszony délután hat órákor az ablak mellett áll, midőn valaki neki jónapot kívánt a cousin hangjára ismert, kinézett a parterre szállása ablakán és csakugyan maga előtt látta állni a cousin-t ki neki újra jónapot kívánt.

A. asszony erre kiment, hogy felnyissa az utcára nyíló ajtót és behocsássa a cousin-t. De sehol senki; azt hitte, hogy a fiatal ember tréfal és elbujt, midőn ferje hallván, hogy az utcaajtó megnyílt, szobájából kilépett; enek elmondta a nő, hogy a cousin megerkezett; beszélt is vele, de nem jött be az ajtón.

— Csalatkozol, — szolt szomoruan a férj, — az lehetetlen.

— Miért?

— Megmondom hát most, a mit csak lassankint kimélttel akartam tudtadra adni; ő meghalt.

A. asszony így fejezte be közleményét: En eszerint egy embert láttam és vele beszélttem, a ki 24 órával azelőtt meghalt. Midőn a vízióm volt, teljességgel nem voltam levert, sem izgatott, hanem egészen ép és egészséges, testileg és lelkileg.

Persze a tudósok egy része még mindig igyekszik a telepathiai és előérzeti tüneténye-

ket a fizikából merített tudományos apparátussal megfejteni.

Igy Crookes angol tudós mindent megmagyaráz a v i b r á c z i ó v a l. Crookes szerint a vibráció útján egyik test, organizmusa a másikra a legnagyobb távolságra hatást gyakorolhat.

Ez a má yarázat meg a tudósok előtt is, kik ugyancsak óhajtanák a tünetényeket fizikai uton megfejteni, annyira mesterkelt és erőszakosnak látszott, hogy azt nem fogadták el és abba állapodtak meg, hogy egyelőre a tünetényeket előérzés alatt konstatálni kell és későbbi időre kell halasztani annak megfejtesét.

Az új iskola oda nyilatkozik, hogy valószínűleg azon kívül a mit érzéseinkkel föl tudunk fogni, léteznek oly dolgok is, melyeket nem tudunk észlelni, mert erre nem vagyunk kellő érzékkel felruházva.

Azonban nincsen kizárva annak lehetősége, hogy a fizikai apparátusok tökéletesítése ama hiányzó érzékeinket kipótolja, a mi egykor mindezen megmagyarázhatatlan tünetényeket a természet törvényeinek megfelelőleg meg tudjuk fejteni. Azért egész erélylyel igyekezzünk tökéletesíteni a fizikai apparátusokat.

Midőn a laikus illet olvas a tudósok törekvéseiről, hogy t. i. ők majd megfejtik azt amit a természet előttük titokban tart, — önkénytelenül eszünkbe jut azon ismert tény, hogy a kutya dühbe jó és mérgeesen ugatva szalad a forgó kerék után.

Hogy ez miért van, azt a tudósok mind eddig nem tudták megfejteni.

Ifj. Bethlen Miklós gróf.

E felelet oly nagy hatással volt Lincolnra, hogy e szavakra rögtön felebredt. Nejének elbeszélte, hogy mit álmodott. — Neje könyörgött neki, majdnem sirva kérte, hogy ne távozzék tőle.

De az esprit fort érzete győzött Lincolnnál isi elment az operába, ahol Booth őt egy pisztolylövéssel megölte.

Egy berlini tanácsos, erőteljes alig ötvenéves ember, elbeszélte barátainak és rokonainak hogy álmában fal verek ropkedtek föléje, egyet felvett a földről s ezen a nevélt látta felírva és neve alatt: meghalt június 1-én 1890. És csakugyan ez volt halálnapja.

De ne egy nevezetes történelmi példa, mely a bajor király, II. Lajos önyyilkosságával függ össze: tudvalevőleg a király orvosát, Gudden is megával rá jotta a sternbergi tóba s vele küzdött, míg mindaketten a vízbe fulltak. Guddenről beszél dr. Pröl orvos, hogy mielőtt Gudden a királyos utazott volna, azt álmodta, hogy egy tóban küzdött egy emberrel. Gudden ez álmát nejének is elmondta, aki a kondoleáló társaságnak Gudden álmát konstatálta.

Parville Franciaországban előfordult telepathiai esetek egész sorozatát jegyezte fel. Így például 1888-ban Serrirolles gazdag polgár nejével Granadába utazott. Neje legjobb barátjáné jó egyetemben Párisban tartózkodott.

Egy napon Serrirollesné egész nap maga körül látta barátjáné, ott volt mindenütt, akár merre pillantott. Nehány hét mulva visszatértek Párisba. A barátjáné ugyanazon naphalt meg, midőn őt Serrirollesné egész nap maga körül látta.

Riondel Párisban levelet kapott öcsesétől,

Pár évvel ezelőtt külföldi részvénytársaság ajánlatot tett a sziget megvételére. Akkor az volt a terv, hogy valami olyan nemzetközi mulatót csinálnak belőle, mint a minő például Monte-Carlo. A tervezet nem nyerte meg a királyi herceg tetszését, a vásárból nem lett semmi.

Ugyanakkor azonban a Margit-szigettel megkínálták a fővárost. A főváros mostoha finansziális viszonyainak emlegetésével mosakodott ki. Valószínűleg nem volt okos pénzügyi politika a Margit-sziget meg nem szerzése; mert a befektetés, természetesen nem házi kezelésben, a mely bürokratikus és nehézkes hanem bérbe adva, dusan kamatozott volna.

Ha a felhivatalos könyomatos ujság hitelt érdemelt, az a belga angol részvény-társaság, a mely néhány évvel ezelőtt lépéseket tett a sziget megvásárlására, ismét fölvetette a megszakadt tárgyalás fonatát. Most már Balaton-Füredet is meg akarja szerezni a benczes papoktól és mind a két helyen világfürdőt akar emelni. Hiuságunknak természetesen nem épen hizeleg, hogy nekünk nincs sem tőkénk, sem rátermettségünk, hogy hasznosítsuk azokat a természeti áldásokat, a melyekkel hazánk rendelkezik. A valóság pedig az, hogy sokféle kincs hever nálunk hasznaltalanul.

Ebből a szempontból még örvendenünk kell, hogy a külföldi tüke kedvet és hajlamot érez magában a nálunk való megtelepülésre. Még így sem veszítünk annyit, mintha a természet áldásait paragon hevertetjük, vagy magyar módon hasznosítjuk, ami bizony sokszor alig jobb a semminél. Ha külföldiek állanak a vállalat élére, mert saját jól felfogott érdekeik parancsolja, remélhetjük, hogy nálunk is lesznek berendezésben és komfortban is, nem csupán árakban világfürdők. Az árszabás ellen nem lehet panaszunk, az a legprimitívabb magyar fürdőkön is olyan, a melyet külföldön csak kiválóan fényűző, nagyon válogatott társaság által látogatott helyeken találhatni.

Nálunk még az üzleti szellem nem okos és lelkiismeretes, hogy hasznát mérsékelt uton megengedett módokon keresse csupán. És a szóban forgó gyáralakozásnak ezenkívül még egy haszna lesz, a minek eleve örvendünk, a mi ugyancsak ránk fér.

A mióta a kiállítás kedvéért a városligetet letaroltuk, Budapesten kéznél fekvő, civilizáltabb és finnyásabb izlésű ember számára való mulatóhely egyáltalán nincs. A Margit-hid kiépítésével a szigetre fővárosunk ama társadalmi osztálya kap magához méltó üdülőhelyet, a mely a mi sajátosságos kereseti viszonyaink szerint, kénytelen igen takarékosan élni; és ezzel a ta arékoskodással még kénytelen igen sokáig.

U. E.

Hatvani professzor szerződése az ördöggel.

— Vagy micsoda irást találtak a nagytemplom tornyának a gombjában? —

— S a j á t t u d ó s í t ó n k t ó l . —

Debreczen, július 16.

A mese, a babona nem keresi a valószínűséget, a lehetőségnek a határát, de mint a puskapor, ha szemernyi tüzzsíkra pattant is bele, már is fellobban s kékes lánggal pillanatra beborítja a sötét tájat, — ilyen a babona is . . .

A piaci kofasátrak hölgyei között most egy újabb szenzáció forog szájról-szájra, mi abból az alkalomból keletkezett, hogy a templom tornyát tatarozván a munkások, az egyik torony gombjában régi sárgult irásokat s pénzeket találtak . . .

A régi irásokat egyelőre, míg felállítják helyére büszke gombot, az egyházi levéltárban helyezték el s igen ártatlan természetűek, mindössze a század elejéről valók, amikor a debreczeni nagy tüzvész után a nagytemplom felépült s a tornyokra felrakták a gombokat a csillagokkal . . .

Hanem a kofa nénéknek hiába beszélne ezt, bárki, akár a kálvinista egyház jelenlegi érdekes főkurátora Nagyságos és Nemes Simonffy Imre ur is, hogy csupán a nagyapja Tekintetes Nemes Simonffy Sámuel akkor élő főkurátor helyezte abba a magisztratussal, a tudós tanárokkal egyetértőleg némely tájékoztató irásokat, mert biz azt úgy sem hinnék el a tudákos kofák a főkurátor urnak sem.

— A mágyikás Hatvani szerződését tették a szolgáló szellemek abba a gombba, mit az ördöggel kötött, vitatják a piaci sátrak regényes képzeletű hölgyei, böccsen a kik ismerik a C s o k o n a i Mihály jövendő-mondását ki még halóágában megjövendölte, hogy Debreczenben, a kálvinisták Rómájában nagy változások lesznek, ha érkezik pap nyugat felől kinek orczája csupasz, mint a szüzeké, szava, mint a fuvola, nyakában aranykereszt s hegedüvel muzsikál a handarikázó vig gyermek-sereg között . . .

És épigy Hatvani mester és az ördög között kötött szerződésnek némely pontjait is cizitálják már a zöldseges és gyümölcsös kosarak delnői, például, hogy Hatvani tartozik minden éjszaka a kollegium könyvtárában czombnyi vastag könyveket az ördögöknek visszafelülről előlre végig olvasni, mert az ördögök csak akként tudnak a könyvből okoskodni.

Sőt azt is mondják, hogy a szerződésen egy sziv alaku nagy véres pecsét is van, állítólag azon kíváncsi diáknak a vére, kit a fekete könyv nyitogatása miatt, a Hatvani szobájában téptek darabokra az ördögök.

Sőt azt is tudni vélik egyes kofák, hogy midőn a torony gombot felnyitották a munkások egy tüzes szemű bagoly repült ki abból, mely szerintük maga a H a t v a n i professzor lelke lett volna, ki azért örködött a szerződés fölött, nehogy az ördögök ellopják a gombból és felhasználják Debreczen ellenében, mert állítólag abban az ördögös szerződésben vannak olyan pontok is, miket az ördögök, ha kivihetnének, olyan melegvizű szökököt szakadna ki a nagytemplom előt is, ahol pedig Zsigmondi oly sok ezer forintot furt a földbe, hogy alighanem előntené még Debreczent is az a forrás kut . . .

Hogy miként és mennyiszor képes feljutítani a nép fantáziája a tudós Hatvaniról szóló regéket, erre bizonyosságok ezek a mesék is, miket itt elmondottunk s miket abból az alkalomból koholtak, terjesztettek némely pihent kofafejek, hogy a nagytemplom tornyának gombjában öreg, ártatlan irásokat találtak a munkások . . .

TARKA-ÉLET.

Falun . . .

Falun vagyok, s az óriási Nagy események száma: — hogy, Im délelőtt, a napnyugatra Néző ház-sornak árnya fogy.

S in délután: a napkeletre Néző ház-sornak árnya nő. — S történik az alatt csodásan, Hogy egyre mulik az idő.

Kisteleki Ede.

Tüzzoltó az egész világ.

Eddig az volt a közkezdelt népnóta, hogy „csalódik az egész világ” . . .

Ma pedig ezen bekezdő szóval fognak kintornások, suszter-pubok, kóbor diákok érzékeny verset dalolni:

— T ü z o l t ó a z e g é s z v i l á g .

A m e r t - j e az a nótának, hogy a belügyminiszter saját beccses kezzeiáírásával megerősített egy szabályrendeletet, mit a kies Unghvár bölcs atyái hoztak mesébe illő mély és nagy értelemmel.

Unghváron a multkoriban tűz volt, de kevés volt a tüzzoltó, a városiak nem sok hajlandóságot éreztek orczáikat befüstöltetni. Abderában gondolták tehát a bölcsök, mivel-hogy a gálya mégis felül van a tenger vizen, majd elbánunk ti veletek, renyhék, lusták, hozunk olyan statumot, hogy észnélkül fogjátok oltani ezután mindnyájan a tüzet, akik élők vagytok, de még talán ha haltatok is? . . .

És a Perczel belügyminiszter j ó v á h a g y á s á v a l határozta, mely szerint:

„Minden férfi 21 éves korától 40 éves koráig köteles tüzzoltó lenni, ha pedig felmentetik e kötelezettség alól, hadmentességi adójának megfelelő összeget tartozik a tüzzoltó alap javára fizetni. És amely tüzzoltó igazolás nélkül nem jelenik meg valamely tüzesetnél birságot fizet a tüzzoltó alaprak.”

E bölcs határozatnak P e r c z e l miniszter — valószínűleg a Bánffy prezident sugalmazására, ki már minden volt, még csak tüzzoltó nem — lud tollával alakarmolta nevét, hogy e reform-javaslatlall megdöböntesse, irigységre fakassza az egész művelt Európát.

Mert a mint a mi buzgó és előzékeny korunkban várható, nemsokára a többi — municipiumok is utánozni fogják a belügyminiszterrel kegyelt Unghvár példáját e téren, feltéve, hogy e városi statumot a miniszter maga is nem szándékozik kötelező törvényerőre emelni.

Hisszük, hogy Debreczen buzgó főispánja is mielőbb siet megvalósítani e korszakalkotó javaslatot s tekintettel a debreczeni aggastyánok szívós életerejére, hogy a szolgálati időt egész a 60 éves korig fogja kiterjeszteni.

Mi már előre örülünk ennek a homéri látványosságnak, ami akkor fog elkövetkezni, amint pl. az öreg B e r k o segédítst a főispánt, aki maszó tüzzoltó lesz, ott fogja dirigálni valami hosszú maszó póznán.

M á r k Endre, a ki a dalároknak a nemtője, valószínűleg a kürtös szakosztálynál lesz vészjel sipos.

Csövezetéssel T o r d a y Gabi bátyánkat fogják megbizni, mint a ki is elvből, így machinában nagyon szereti — a vizet.

És B e n e d e k Jancsi természetesen mi lehetne más, mint — t i s z t e l e t b e l i ü g y ó s z .

H o f f m a n n Sándor a mi lapkiadónk, ha ugyan a Z i o n - nál és más szent egyleteknél elfoglalt tiszteletbeli hivatalai nem akadályozzák abban, s z e r t á r o s , lesz mi, úgyis hasonlatos a kiadói mesterséghez, hol tehát nem kell tűzbe vinni a — fejét . . .

Baltások s csebresek is bizonynal akadnak majd elég számmal a nagyjaink közül, hanem szépen avandsiroznak majd a mi jelenlegi tüzzoltóink is. S z i k s z a y Gyula altábornagy lesz, P u b l i k dandárparancsnok, B e r k o muzik hauptmann és így tovább . . . Szóval, hogy mindenkinek meg lesz a maga gyönyörűsége és — a r a n y g a l l é r j a .

Bizony, bizony, csak jó és kegyos mihozzánk az ég, hogy adott minékünk Bonyhádi Perczeleket s unghvári bölcs tanácsot, mert nekik köszönhetjük, hogy ezután hazafiai kötelességünk lesz mindnyájunknak tüzet oltani . . .

Paulus.

A halálfejes üveg.

— Egy fiatal ember mérget ivott. —
Saját tudósítónktól

Debreczen, jul. 16.

Budapesti tudósítónk ismét egy öngyilkosság híret jelent. Fiatal községi jegyző volt az öngyilkos, ki előbb sikkasztott — Tisza Inokán volt jegyző, — aztán strichninnel megmérgezte magát. Halálfejes üvegből itta a mérget. Édes anyja s anyagi jószágfelesége gyászolja a századvégi erkölcsök eme megtévelyedett, nyomorult áldozatját. . .

Magáról az öngyilkosságról a következőket jelenti tudósítónk:

Az éjszaka megmérgezte magát egy szerencsétlen községi jegyző, aki sikkasztott. Budán kocsiháza ült s a míg a szállására hajtatott megitta egy halálfejes kis üveg tartalmát. Borzasztó kínok között halt meg s utolsó szavaival is feleségének nevét sóhajtotta.

A budai Országút 2. számú házában a kávéház előtt egy fiatal, világos ruhába öltözött, szőke körszakállas úriember szomorúan üldögélt. Ejjel után két órakeresztett s intett egy bérkocsinak.

— Vigyen a Központi-Szállóba, mondotta a kocsisnak.

Sebesen hajtott a kocsis. Félórával később kiértek a Kerepesi útra s megállott a fogadó előtt. Leszállt és megnyomta a villamos csengő gombját. A kocsiból nyögés hallatszott.

— Nem tudok leszállani. Rosszul vagyok, szólt az utas.

A kocsis hozzá sietett. A fiatal ember az üléspárnáján vonaglott.

— Megmérgeztem magam strichninnel.

Aztán vizért könyörgött a szerencsétlen. A 366-os számú rendőr telefonozott a mentőkért és a rendőrségre. A szálló kapuja is kinyitott és a portás megismerte a kocsiban ülő fiatal embert.

— Ez Kövy Béla jegyző. Két nap óta lakik a hotelben.

Izonyu görcsök lepték meg az öngyilkost. Már csak szaggatottan bírt beszélni.

— A feleségem a Verbőczy-utcában lakik, a 15 számú házában. . . A kocsit majd kifizeti az édes anyám, a Lógody-utcában a 85-ik számú házában.

A mire a mentők megérkeztek, Kövy meghalt a kocsiban. Glósz központi inspektor rendőrtisztviselő és egy rendőrorvos is megjelent. A halott zsebében huszonhárom krajczárt és egy nyitott levelet találtak, amelyen a következő sorok állottak:

Kövy Béla községi jegyző vagyok, Tisza-Inokán, Jász-Nagykun-Szolnok megyében. Sikkasztást követtem el. Kérem a feleségemet, ezt az anyagi jószág asszonyt kíméletesen értesíteni és a leveleket kézbesíteni.

Még három levél volt nála a következő címzéssel: Buza Ákos főszolgabíró Tisza-földvár, Tarkóy Paula úrnő Verbőczy-utca a 15., Lenzi Irma úrnő Kassáé.

A kocsiban egy halálfejes üveget találtak, melyre az van írva: Giff.

A rendőrtisztviselő Kövy szobáját is átkutatta, de egy öltözet ruhán kívül nem volt ott semmi. Az öngyilkost a boncoló-intézetbe szállították.

Ujdonságok.

Jeney József.

1827-97.

A kollegiumom, az egyházi épületeken megint ott lebeg szomorúan a fekete, gyaszos zászló. Megint egy derék férfi dőlt ki az élők sorából, ki mint polgár, ki mint egyházi ember, mint családapa mindig becsülettel élt s munkálkodott a reá mért életpályán. Jeney József a debreczeni ev. ref. egyház nyugalmazott főpénztárnoka szenderült jobb létre ma d. e. 1/11 óraker. Ro-

konszenves, mindenektől tisztelt s becsült tevékeny öreg ur volt, ki 70 évig élt s küzdött, de mindig tántoríthatatlan híve volt a függetlenségi pártnak is. Jeney Józsefet még rövid ideje, hogy nyugalmazták, mondhatni, koporsózáig kitartott a munkában. A főpénztárnoki állásán kívül mint egyházi tanácsos, a tanár választó bizottság tagja s törvényhatósági bizottsági tag is élénk és tevékeny részt vett egy az egyház, mint a város életműködésében. Az elhunyt derék öreg urat családjá s fia Jeney Miklós t. b. alkaptány, rendőr fogalmazó gyászolja. A megboldogult főpénztárnok temetése nagypéterfia utca 975 sz. házból lesz f. hó 18-án d. u. 3 óraker. A gyászszertartást Dicsőfi József ev. ref. lelkész tartja. A temetést Gebauer Károly rendezi.

* **Protekcziós zsenik.** A debreczeni első takarékpénztár lelkesül a művészetekért. Ösztöndíjat is tűzött ki 600 forintot érőt, hogy majd avval előbbre segít valamely tehetséges művészt a pályáján. Az első takarékpénztár igazgatósága ma döntött az ösztöndíj kérdésében; de hogy vajon az igaz művészet érdekében megfelelőleg-e, annak eldöntését az alább elmondandók után az olvasókra bizzuk, Van nekünk egy tehetséges férfi virágjában levő művész szobrászunk, Tóth András, aki a Kossuth Lajos és Bocskay István szobor mintáit oly genialisan meptervezte, ez a Tóth András is pályázott az ösztöndíjra, mivel szegény ember léteére csak így juthatott volna ki e segítségkel külföldi tanulmányútra. — Tóth ihletett, igaz tehetség, hát gondolni lehetett, hogy akinek a művészet iránt csöpp érke van az e művészet fogja pártolni. Még is mi történt? A komoly, az elismert művészi tehetség egy protekcziós szóval mellőzve lett s az ösztöndíjat más tehetségek nyerték el, kiknek egyikéről annyit tudunk, hogy 15 éves fiu hogy rajzolt, a másik fiatal leány, ki mint naturalista, már eddigel is igen csinos figurákat gyurmált kenyérből. Mi azonban nem akarjuk böcsmerelni ezt a két fiatal tehetséget, hanem egyszerűen az olyan eljárást rójuk meg, mely a művészet pártolásnak örve alatt, teret enged a protekcziós kegyek nyilvánításának, a mely indokolatlanul mellőz hivatott művész tehetséget. Ily körülmények között, másnak nem, mint esúpan jól alkalmazott üzleti reklamározásnak tekinthető a művészet pártolást.

* **Jekkefalussy tábornok szemlonten.** Jekkefalussy Lajos honvédtábornok dandárparancsnok. Szentpály főhadnagy, segédtiszt kíséretében Nagy Varadról hazaérkezett. A tábornok Nagy-Varadon a 4. h. gy. ezredet vizsgálta meg.

* **A főhercegnő kérvénye.** Érdekes kérvényt kapott a vármegye a napokban. A legmagyarabb főhercegnőnek, Józsefnek leánya, Clotild főhercegnő sajátkezűleg irt kérvénye az, melyben nemes szive sugallatát követve, azon kéréssel fordul Hajdúvármegyéhez, hogy tegyen az, egy 4000 frtos alapítványt a szegény görvély és angol körös gyermekek otthona javára. — A Cirkovenica gyermek otthon van hivatva e szegény nyomorultakon segíteni és ha ily nemes szívi pártfogói működést látunk, úgy biztosak vagyunk az eredmény felől.

* **Eljegyzés.** Raics Lajos ur szép és művelt leányát Karola kisasszonyt eljegyezte Polster Adolf a debreczeni evangélikus egyház tehetséges s rokonszenves tanítója. Boldogságot kívánunk e tiszta szerelemből kötött frigyehez.

* **A flumei tengerészeti akadémiáról.** A belügyminiszter a flumei tengerészeti akadémiát középiskolai jelleggel ruházta fel.

* **Kegyelmet Bartha Miklósnak.** A Bartha Miklós kegyelmi kérvénye alá roírónak képviseletében népes értekezlet tartott ma a fővárosi polgárság Szenderkényi Nandor elnökelete alatt a Saskör helyiségében. Az elnök bemutatta a 200.000-re rugó aláírásokat s Bartha t magasztaló beszéde után kérte az értekezletet, hogy a kegyelmi kérvény benyújtásának mikéntjét határozza meg. Ennek indoklására felhozta, hogy ő felsége Ischlben üdül s e miatt küldötté — mi különben kegyelmi kérvények átadásánál nem is szokás — aligha fogad. Az értekezlet teljesen szabad kezelt adott az elnökségnek a benyújtásra nézve. Szenderkényi ezután kimutatja hogy Bartha kegyelmi kérvényének alairói Magyarország társadalmának minden osztályából eddig nem tapasztalt számban gyülekeztek a kibontott lobogó alá. A polgárság minden osztályának képviselői közé — uymond — elvegyülve látjuk Magyarországot legragyogóbb történeti neveit s közeletünk nagyságait: a Karolyiak, Apponyiak, Bélyek, Agoroh, Desewffyek, Szarayak, Ronayak, Forgachok, Révayak mind képviselve vannak. A főpapság köréből: Vaszary hercegprímás, Samassa érsek Rimely, Zelenka, Baltik, Gyuritz Sárhany, Begovjevich, Pánli, Szelle, Kun, Sárhany püspökök és Kohu főrabbi neveit látjuk. Ott látjuk Pallaviczy Endre v. b. t. t., Szemere Miklós, Elek Gusztáv, Károlyi Sándor v. b. t. t., sőt ily aláírást is: Contesse Üxküll, Matlekovics Sándor, gróf Wenckheim Frigyes v. b. t. tanácsnok. A függetlenségi Kossuth-párt, nemzeti-párt és néppárt valamennyi tagja aláírta a kérvényt. Külföldről Olaszország, Törökország számos aláírása szerepel. A külföldi városok közül Berlin, Karlsbad, Teschen, Grac, Páris magyar kolóniái mintegy 5000 aláírást küldött be.

* **Pályázatok eredménye a városnál.** A város által hirdetett pályázat eredménye gyanánt beérkezett a számtisztai állásra 4 pályázat, az adópénztáristizti állásra 6 pályázat. A rendőrbiztosi állásra 16 pályázat és pedig 12 a kellő Qualifikatioval.

* **Megzavart kártyások.** A salétrom háta megett deszka bódék között mulatozó kártyázva egy kompanyia. Midőn két rendőr közzéjük toppant váratlanul a megrémült kompanya szana széjjel rebbent. A szaladók közül sikerült elfogni Bereczki nevű bírbedt sipistát, kinek vallomása szerint együtt játszott Fonó Sándorral és több ismeretlen emberrel. Az elszaladt kompanyia sietségében ott hagyott egy szürke kalapot, egy játszma kártyát, és 7 krajczárt.

* **Mulatnak a vendéglősök.** Aztán megmerjen panaszkodni a magyar, hogy nem boldog. Boldog biz az, amikor még a vendéglősöknek is van kedvük mulatozni, addig nincs, nem lesz szomorú világ Magyarországon. És milyen fényes, milyen elegáns mulatság is volt ez a tegnapi a nagyerdei vígadóban. Koszorukkal, zászlókkal, czimerekkel úgy feldisztette azt a nagy szalát Boránd bácsi, hogy mint valami kisebb méretű tündér kert úgy nézett ki, de persze sokkal inkább azok miatt a sok szép asszonyok, leányok miatt, akik ott táncoltak, akik víg mulatozás okáért ott összejöttek. A rendezőség előzékenysége ellen sem emelhető kifogas. Zenével Raczkároly szolgált. A sikerült mulatságon jelen voltak asszonyok: Bekéssy Gyuláné, Kemény Janosné, Hauer Bertalané, Erős Jakabné, Rosenberg Simonné, Kovács Dezsóné, Glück Adolfné, Dobó Sándorné, Frommer Mórné, Bodros Andrásné, Fésüs Lajosné, özv. Moskovitz Zsigmondné, Csapó Istvánné, Csurka Lajosné, Csurka Mari, Gorovi Adolfné, Fischer Simonné, Fischer Jyhancie, Tóth Istvánné, Privitzer Józsefné, Kemény Jánosé, Schneck Danielné, Braun Adolfné, Fischer Mórné, Boldog Istvánné, Törölmréné, Sporni Gyáláné. Leányok: Schneck Aranka, Löw Karolina, Rosenberg Zsófia, Halász Juliska, Halász Mariska, Dobó Margitka

Dobó Ninke, Moskovitz Paula, Weisz Lujza, Glück Szeréna, Fischer Paula, Weisz Janka, Törő Ilonka, Szeibel Irénke és Teréz, Korner Berta, Ilona és Margit (Budapest), Saibel Melinda (Szilágy-Somlyó), Weitzel Helén, Kohn Szeréna, Stubits Etelka stb. A kedélyes, fesz-telen mulatság, mely sokáig emlékezetben fog maradni az ott jelen voltoknak, a reggeli órák-ban ért véget.

* **Örült nő az utcán.** Borus Juliánna 32 éves dohánygyári munkásnő a déli órák-ban a csicsogó téren oly gyanúsán viselkedett, hogy a körülte állók rémülten futottak el mellőle. Kiabálni, majd futkosni kezdett, úgy hogy a rendőrség közbelépése vált szükségessé. A megtévelyodött nőt a kórházba vitték.

* **Öngyilkosságok.** Az eddig csak a fővárosban divatozó kór tünetei sajnos a megyénk határain belül is annyira jelentkeznek, hogy ma holnap állandó rovatot nyitva az öngyilkosságoknak, azokat még osztályozni is fogjuk. Fiatalok és vének öngyilkossági rovatára. Sajnátszós, hogy a most alább közlendő öngyilkosságokat csak is vén ember és asszony követte el.

Kis János földesi lakos 65 éves korában únta meg az életét s egy nyugtalanul töltött délután gyógyíthatatlan baját látva elhatározta hogy öngyilkossá lesz. Mikor a házban minden elcsendesedett, oda vánszorgott a gémes kúthoz s bele vetette magát a mély kútba. A vizért jövőék vették észre a holt öregot a kútban Rendőrileg felboncolva temették el. F. Szabó Erzsébet Szoboszlói 74 éves öreg asszonynak végre sikerült tegnapelőtt megzababolnia gondterhes életét. — F. Szabó Erzsébet állítólag elmebeteg asszony öngyilkossági mániában szenvedett mint azt a hivatalos jelentés mondja. Az öngyilkosságnak már minden nemével megpróbálkozott ez eddig eredménytelenül megpróbáltatni szoboszlói kútba ug-rani, fel is akasztotta magát ereit is felvágta de minden kísérlet meggátoltatottt éber környezete általs mindig visszazavarták megmentették az életnek. A napokban végre az igazi módját lelta meg az öngyilkosságnak, amennyiben a robogó gőzmozdony elé vette magát. — Szétroncsolt teletmet másnap tették végre, az oly régen óhajtott nyugalomba.

* **Tűz a pinczében.** Nagy népcsődület volt tegnap este a városháza sarkán, a kaszinóval szemben. A Gannonffy Lajos Kossuth-utcai pinceraktárában egy hordó terpentin meggyuladt s a hetes, ki ép a pinczébe dolgozott bent égési sebeket is szenvedett. Az idejekorán megjelent tűzoltáságnak sikerült a tüzet elnyomni.

* **Városi közgyűlés.** E hó 22-ikére kitűzött városi közgyűlést e hó 28-ára halasztott el az a tárgyalandó ügyek teljes előkészítése végett.

* **A Szentgyörgyi bácsi tragédiája.** Egy kedélyes jó öreg urral, Debreczen egyik tipikus alakjával van kevesebb rövid 3 óra óta. A mindenki által csak Szentgyörgyi bácsinak ösmert viális öreg meghalt, kimult, önkézevel vetve véget életének ma délben Nagy csapó utcán lakásán egy őrizetlen pillanatban felakasztotta magát. — A segítségül odahívott Dr. Balkányi már csak a beallott halált volt képes konstataálni. Szentgyörgyi bácsinak a Nagytemplommal szemben van virágzó fűszer üzlete hova sok deák tréfa és esny emléke köt sok jó ösmert.

* **Megkerült házitolvaj.** Geiger Simon piac utcai terménykereskedő házából az elmúlt hónapokban folyton tűntek el finomabbnál finomabb ruhaneműek apróbb pipere és érték tárgyak. Mindenkit gyanus szemmel kísérték s házheliek közül minden kire gyanakodtak csak

arra nem a ki a lopást tényleg elkövette. Imre Sára csejédeleány szobalány volt az említett időben Geiger Simonnál onnan kilépve Weichinger Károly kávésnál lelt alkalmazást. A sokféle szalvéta és asztalterítő elveszése gyanut keltett egyszer a leány ládáját a gazdasszony kikutatatta és ez alkalommal sokféle idegen tárgyat talált ott. — Kérdőre vonták a leányt, hogy a ládában talált s nem cselédnek való finomabb ingeket, s harisnyákat honnan szerezte ő Geigerné urnőre hivatkozott mint a kitől hű szolgálata jutalmául kapta. Weiszbingerné előtt a dolog igen gyanus lévén, a fentemlített dolgokat Geigerné tudomására adatta, ki is értesülve az eltűnt és általa keresett tárgyak hollétéről, rögtön jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség Pávay polgári r. biztost küldte ki ez ügyben s ki is kutatván a cseléd leány ládáját, abban igen sok finom fehérneműt, keztyűt, harisnyát és egy arany nyaklánczot talált. — De nem csak a láda de a később kikutatott ágy is tele volt dugdosva lopott holmival. Miután még több ékszer hiányzik most a leány anyja lakását kutatják ki és a leány azalatt ül a hüvösön teljesen beismerve tetét.

* **Törvényszéki végtárgyalások.** 1897 év július 19-től, jul. 25-ig az alább irt ügyek belesznek végtárgyalások. 1897. július 19-én hétfőn Molnár Imre ellen, sikkasztás vétsége, Molnár Mihály ellen, 9. o. s. testi sértés vétsége, Weisz Hermann ellen, rá-galmazás vétsége, Novszni Kálmán ellen, lopás büntetvéért. 1897. július 22-én csütörtökön, Murvai Károly ellen, sikkasztás vétsége, Bereczki János ellen, g. o. s. testi sértés vétsége, Tóbiás Dezső ellen, lopás büntetvé miatt. Ugyanazon napon ítélet-hirdetések lesznek.

* **Lawn Tennis mulatság Székelyhidon.** A gróf Stubenberg József elnöklete alatt álló Lawn Tennis egylet f. hó 22-én Székelyhidon versenyt rendez. Pályadíjul több értékes tárgy lesz kitűzve. A versenyt táncmulatság fogja követni.

Távirat.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, július 16.

A Kálmán Károly napja.

A háznak megint viharos napja volt ma még pedig a derűtlenség től viharos Kálmán Károly ez a bámulatos népszónok, a csengő hangjával, a humoros előadással maga majdnem kibeszélte egész ülést.

Természetesen a Bánffy keserű javaslatáról, a cukorprémiumról beszélt, természetesen ellene meg pedig oly vágásokkal, hogy Szilágyi két ízben is rendreutasította.

Az első rendreutasítást akkor kapta midőn a cukorkák különféle fajairól beszélvén elemlitette, hogy ugymond:

— Vannak kérem Piombo cukrok, Provizios cukrok, melyekből egy mór-zsánnyi is száz zer forintba kerül. (Zajos tetszés balról.)

Kálmán Károly különben beszédét viharos derűtlenség közt így kezdte:

Nehéz a kérdéshez szólanom, mert sem apám, sem anyám, sem semmiféle ősem nem foglalkozott a cukorrépa termeléssel, s ha termeltek is, akkor is mind a marhanak adták (Viharos derűtlenség.)

Aztán így folytatta. Előadó azt állítja, hogy cukorrépa kényezzer helyzetben van az ország? Mit szóltok hozzá őseink, kik egykoron porba omlott Európa homlokán tomboltak! (Viharos derűtlenség.) A jövő század nem fogja tudni elnevezni ezt a kort.

— Cukor kor legyen-e? Vagy czuczor

kor? Vagy kuczor kor? Vagy kukor kor?

Egy hang jobbról, a helyett, hogy "csa-

csi", bekiáltja:

— Kaki! (Perczekig tartó óriási hahota.)

Kálmán végül így végezi beszédét:

Buzduljanak fel önök vagy pusztuljanak és

a mégis kell prémium, revidiálják az egyház-politikát (viharos derűtlenség) . . . Vagy veszzenek Önök. (Leül.)

Szilágyi ez utóbbi kifejezésért rend-reutasította Kálmánt.

Kálmán előtt Putnoky és Asbóth beszeltek Kálmán után pedig Visonházi a kartellisták ellen.

Még egyszer a Lilla gyűrűje.

Debreczen, július 16.

Bárha poétás Vitéz Mihály uram levelet is intézett már a mezei postával a helybeli lapokhoz, hogy hagynák mar nyugodni azt az ártatlan Lillát, mi mégis visszaterünk a gyűrű történetére, hogy legyen már egyszer mindenkorra tisztázva az a felreértések neheztelesek legyenek kivárva az idők végéig, mikor a fel-támadás nagy napján Vitéz Mihály maga is bővebb magyarázatokkal szolgál.

A debreczeni protestáns lap legutóbbi száma, "A Lilla gyűrűje" vel foglalkozva, ugyanis azt írja, hogy ez a becses Csokonai ereklye a Komlóssy Arthur városi főjegyző élelmessége és dicséretes ügyessége folytán jutott a Csokonai kör ereklyetarába és ezen mult, hogy azt a Kollegium birtokába nem vehette. A cikkek vége végén pedig felelősé tetetnek azok általánosságban, a kik okai voltak, hogy a gyűrű nem a kollegiumba került.

Habár semmi okunk és jogczimünk nincs arra nézve, hogy a debreczeni Csokonai Kör és különösen annak alelnöke Komlóssy Arthur városi főjegyző eljárását védelmünkbe vegyük, mert hiszen birnak ők elég erővel magukat megvédelmezni és tehatik is, mind-azonáltal a tiszta igazság kedvéért jogosított-nak érezzük magunkat arra a kijelentésre; hogy a debreczeni Protestáns Lap cikkekös-köje téves információ és helytelen felfogáson alapul. Azon helyzetben vagyunk ugyanis, hogy a gyűrű történetének és kivált a Csokonai kör birtokába jutásának egyes fázisait ösmernük s ebből kifolyólag bizosithatunk mindenkit, a ki a Collegium érdekeinek sérel-mét látja fennforogni; hogy ez merő tevedés a Csokonai Kör ugyanis, alelnöke Komlóssy Arthur által már 1893 óta élénk levezést folytatott Lilla arezképe, gyűrűje és énekes-könyve iránt Tuladuvával, az ottani irodalmi férfakkal; kik közül elég ha Papp Gábort superintendenst, Beóthy Zsigmond főrendházi tagot, Litczka Jeno miniszteri tanácsost, Kallicza Geza telekkönyvvezető, Pecháta Antal ügyvéd, kamsrai elnök, Pethes Endre alistáli ref. lelkész felemlitjük.

Ezen levezetéseknak eredménye az lett hogy megkapta a Csokonai kör Vég Mihály esperes unokája Pethesné Czikke Lina urnőtől Lilla zoltárját, — az arezképre nézve pedig oly adatok szereztettek be, amelyek kiindulási pontul szolgálhatnak a további kutatásra s az arezképe megszerzésére. A gyűrű holléte azonban nem tudatott; t. i. azon gyűrű, melyet Lilla Csokonaitól kapott a Komáromi boldog napok alatt s melyet azon kor izlése és divatja szerint u. n. megrtartó-val láttak el arany műveseink. — Végre ifj. Harangi György takarékpénztári tisztviselő értesülvén a kutatásokról, elbeszélte a Csokonai kör elnökének, hogy ő több évekkel ezelőtt Nagy-Kállóban látta ezen gyűrűt unokanővére Nemethy Katalin Vajda Károlyné urnőnél. — Így intézetett n kérelem nevezett urnőhöz, aki mint szülővárosának, Debreczennek igaz leánya nem is keset ipát Vajda Elek urat, ki a gyűrűt fia, Károly halála után magához vette, — rábírní, hogy azt a Csokonai kör muzeumának ajándékozza.

Az öreg Vajda Elek ur azonban amidőn elhatározását közölni akarta, nem is maga hanem egyik veje utján iratta meg levelét, ki muzeumot hallván említeni, — tévesen adre-zálta azt a főiskolához. Midőn azonban szem-lyesen hozta el a drága ereklyét ide Debreczenbe, rögtön látta a tevedést s ezt ki-jelentette a főiskola Ferencz fő-k. tanár és püspökhelyettes ur előtt sőt a gyűrű ünnepé-

lyes átadása alkalmával ez a jegyzőkönyvbe is felvétel. — A főiskola derék könyvtárnok (és nem a muzeumok öre) is hallhatta ezt az öreg ur szájából, amidőn véle hosszabb ideig tárgyalt az ügyben. — Ennyit az igazság érdekében.

Bácsi.

Utcák elnevezése — házszámozás.

Irta: Gondy Károly.

Debreczen, július 16.

Telek utca. Furcsán leszünk ha majd engem Kandian keresnek; a vidéket, odabolondítom, ha annyi kártyán a nevem! Csak nem huzcolkodom oda, ha életemben csak három állandó lakásom volt?! . . . Nem, az egész peres Kaneai szigetért sem.

Be sok bajt okoz a hazafiság! . . . Ha Teleki László gf. vissza nem jön az országba, Boda Jánosnak bizonyosan eszébe nem jut hogy az arany kecske szabó cégétáblájára Teleki képét festesse és a volt Sánta utcát a nagy hazafi nevével megtisztelje.

A régi közelevezés is arra volt, hogy itt az utca baloldalán a kapus ház sor hajdanában nem volt és a Sánta elnevezését nem onnan vette, mintha itt a saros közben a láb veszélyeztetve lett volna, de mivel a piac felőli sarkán (valószínű a mostani Dr. Ujfalusi ház) Sánta tekintélyes polgár háza állott. Legalább egy régi ukázban meg hagyatik: hogy a város a vághazától a Sánta házig (a jelenlegi pircsi sor) van meg engedve.

Talán abban is rejlik [némi rezervált (beretvált) hazafiság, ha Teleki László nem Eerenz-József, de inkább Kossuth-tal össze találkozik.

No de se baj; hogy a firmámat úgy hátra vetették . . . rászedem a loyális bizottságot; vissza csalom valahogy a publikumot. Kővér betűkkel kinyomatom most: hogy a Szent-Anna elején lakom.

8 N a p - u t c z a. Kossuth neve mellé nagyon illik.

9. A r a n y J á n o s - u t c z a. Még pedig három próbás, ha három utcát magába egyesített.

10. D o m b - u t c z a. M a g a s - u t c z a. Milyen magasak lehetnek ezek, midőn a város utcái délnyugati irányban még nem voltak feltöltve és a Kis Templom még megaslatozott állott; de főképp a közel fekvő házi kertek pince kertek mélységei.

Debreczen mindössze csak 22 éve, hogy lejt mérve lett és utána utcái táblákkal ellátva. Az előtt (vagy talán még most is) mindenki a sárból iparkodott kijutni épületével, meg nem gondolva azt, hogy szomszédjait ez által még inkább a sárba elsüllyesztette. Az utcák egyenetlenségeit legjobban megmutatta a Kossuth (!) utca aszfaltrozása. Arról pedig nem is szólunk, hogy a széles utcák egyenközü járdái egy nivóban haladjanak, mit pusztá szemmel is lehet meglátni.

A Domb és Kakas utca Debreczennek kálváriái, a hová a K a k a s menekült, maga alatt látva a nádasból felrebbenő Ruca, Liba és Sirály csapatait. Bizony a Kossuth utca folytatólag a Szécsényi utca végéig 7.03; míg keresztben a Peterfia utca az indóházig ismét 4.39 méterrel esik. Így a város észak-keleti része legmagasabb, míg dél-nyugat felé hajlik a lejtője.

It a Domb utca tetejében lehetett valaha az igazi vár, melynek anyagából készült kéőbb a v a r a s k a s t é l y. E mellett bizonyít a

12. S z e g l e t e s u t c z a, melynek törései a várfalak nyomait képviselik és adja a háztömbnek elszigetelt alakját.

13. Ö t m a l o m u t c z a. — Mire való az öt, ha a többi megszűnt? bátran elmaradhat, az e g y b e n is megvan mentve a lövönatott n a l m o k emléke. Ha a három malom utca közül választanom kell, inkább a gőzmalomhoz közeli utcát nevezném el annak, hol nem egy molnár lakik és Kuessyt tenném Arany János mellé.

14. C s i k ó - u t c z a. Mikor a Csikból Csikós lett, csupán a fürgességük előttünk lebegett. Metaforának megjárja.

K ö t e l e s u t c z a. A köteles vagy kötelverő szegény mesterember, dacára, hogy a világ csupa kötésből áll. Rendesen a város végén forog a kereke, perog az orsója, és mint a köztörzsnek nagyon is nyílt az üzlete. Ő a mérnöknel is jobban tudja, mi az egyenes út és ha Debreczenben oly kelendő volna a kötélt, mint a kolbász, bizonyára a sok gazdag kötelverő egyenes utcákat és szabályos udvarterületeket szeretett volna mesterségével fogva jeleleg alig ismerjük a görbe, dombos elnevezéseket.

A Köteles utca tehát egyenes mint a Nyíl utca és magától szabályozódott. — Ha végtől minden utcában egy kaszárnya és egy köteles lett volna; Debreczen volna most a világ első minta városa, még pedig mérnök nélkül, mert a hol kaszárnya van, ott járda; csatorna és gáz van. De ki tehet arról, hogy a katona csak egy pár évtized óta oly felbecsült, hogy a szakácsnének is a kaplárja miatt odaeg a sült!

24. T e m e t ő u t c z a. Munkálatom végén a temető előtt állok; a Temető változatlan maradt . . . még messze is lehet az az idő, midőn a f e l t a m a d á s s a l felcseréljük.

Az erő kifejtéséhez nagyobb mozgalomhoz egy nyugpontra van szükség; a temető oly nyugopot, melyen életünk tengelye észak felé fordul.

H a j n a l, C s i l l a g, L i l i o m, P a c s i r t a b e j ö l v a n n a k i d e m e g v a l a s t v a . . .

És a Temető sirhalmain túl épül-e továbbra is a hit; gyarapodik-e a szeretet? — Igen . . . majd a sok kaszárnya: az állam és városok szarkofágja.

(Vége.)

A vidéki színészet felügyelője.

Két kinevezés.

A hivatalos lap tegnapi száma «nem hivatalos» részében ezt írja:

A m. kir. belügyminiszter Gyarmathy Miklóst, a kolozsvári nemzeti színház intendánsát, ezen állásától való felmentése mellett a vidéki magyar színészet működésének felügyeletével megbízván, a kolozsvári nemzeti színház intendánsává N e g y B ö l ö n y i József nagybirtokos kolozsvári lakost nevezte ki.

B ö l ö n y i József kinevezését rokonszenvvel fogadja mindenki, aki az erdélyi színészeti viszonyokkal ismerős. Lelkes, jó izlós ember, a ki még az általunk mindig fölöslegesnek tartott intendánsi állásban is hasznára lesz a művészetnek.

A rokonszenvet nem tagadná meg az ember a másik kinevezéstől sem, osak tudná, hogy mire való is az a színészeti felügyelő? Mit fog akkor csinálni jó Gyarmathy Miklós, hogy e címet kiérdemlje?

A vidéki színészek ruhatárára, könyvtárára, bevételére vagy erkölcsére fog-e felügyelni? Egyszerre valamennyi az egész országban, magyar államvasuti szabadjegy segítségével? Az utazó császár mintájára alkották meg az u t a z ó i n t e n d á n s t? Amikor a fővárosi erőteljes színházaknál csüörtököt mond az intendánsi intézmény, akkor a gyöngye vidéki színészet nyakára tesznek egy intendáns, elnevezve azt felügyelőnek? Miért nem titkárnak vagy jegyzőnek vagy ellenőrnek, vagy díszelnöknek? Eppen annyi értelme és haszna volna!

Amikor arról van szó, hogy a vidéki színészetünket erőteljes anyagi segítséggel kell okosan lábra állítani, akkor kitüntetik, egy felügyelővel. Mire ügyel fel? Hiszen ma-holnap nem lesz mire felügyelni! Ki hallotta azt már hogy egy éhező embert úgy lehet az éhhaláltól megmentek, hogy kinevezik kiralmi tanácsossá?

Ez történelmi a vidéki színészetet. Felügyel-
tetik Gyarmathyval, aki sokáig volt al-

ispán, tehát értenie kell a színészethez. Ez teljesen beillik abba a rendszerbe, amely a színművészetet a rendőrségi osztály mellé helyezi s amely most talán meg is fogja számolni a vidéki színészeket, mint a közrendőröket, hogy könnyebben lehessen rájuk felügyelni.

Mit szól ehhez Debreczen város hatósága a színiügyi bizottsága, melynek ép autonómikés jogait fogja sérteni az a kínai mandarin intézmény!

KÖZGAZDASÁG.

Huszonöt millió a kisgazdák javára.

Szeretnők jelenteni, hogy a magyar kisgazdákat éri e rég megérdemelt gondoskodás, de sajnos, a mi kormányunknak nincs érzéke a föld néze iránt. A francia pénzügyminiszter nyújtott be az egyenes adók kevesítéséről olyan törvényjavaslatot, a melynek értelmében a kisgazdák terhei 24 millióval fognak könnyebbülni. Ott aztán lehet szó prémiumok osztogatásáról is, a hol ezeket nem a legszegényebb adófizetők filléreiből ajándékozzák el, de a míg a legégetőbb gazdasági és kulturális célokat is csak pótdadók révén tudják előmozdítani, mint nálunk, addig a milliomos vállalatok megajándékozása az örültséggel határos. Tanuljunk a francziáktól, teremtjük meg a helyes és igazságos adórendszert s ha ezzel az egészséges gazdasági viszonyok helyreállításához hozzájárultunk, akkor a cukorprémiumokról . . . még ugy se beszélünk.

Budapesti gypjuárverések. Az állami felügyelet alatt végbenedő budapesti gypjuárverések ez idei második sorozata szeptember hó első és második napjára tűzött ki. Ezen aukciókra — a mint értesülünk — már tetemes gypju mennyiségeket jelentettek be újra. A június havi kedvezőtlen időjárás következtében sokan elkéstek a nyírással így nagyobb készletek maradtak eladatlannak a vidéken. Bejelentések a szeptember havi aukcióra aug hó 15-ig fogadtatnak el.

Budapesti gabonatözsde.

július 15

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	76	8.95—9.10	80	9.50—9.55
"	77	9.15—9.30	81	9.50—9.60
"	78	9.25—9.45	82	—
Tiszavidéki	79	9.35—9.45	—	9.55—9.60
"	76	9.00—9.30	80	—
"	77	9.00—9.43	81	9.60—9.65
Pestvidéki	78	9.30—9.55	82	9.50—9.55
"	79	9.45—9.60	—	—
"	79	9.05—9.35	80	—
Fehérmegyei	76	9.30—9.40	81	—
"	78	9.45—9.45	82	9.55—9.60
"	79	9.45—9.55	—	9.50—9.55
Bácskai	76	9.15—0.30	80	—
"	77	9.80—9.40	81	9.55—9.60
"	78	9.75—9.45	82	9.55—9.65
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.90	7.00
" másodikrendű	uj	—	6.75	7.85
"	uj	60—62	5.00	5.35
Arpa takarmánynak	uj	62—64	5.65	6.15
" égetni való	uj	64—66	4.35	4.05
" serfözdei	uj	39—41	4.25	3.95
Zab	uj	—	4.10	4.00
Tengeri bánsági	uj	—	3.35	3.90
" más nemű	uj	—	3.20	4.50
Repce bánsági	uj	—	—	—

Sertésvásár.

július 15

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 53—54 krajczárig, közép (páronként 250—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 krajc ár.

Sertéslétszám: 1897. évi július 13-ik napján volt készlet 32367 darab, 1897 július hónap 14-ik felbajtatott 174 drb, 1897 július

hónap 14-ik napján elszállított 454 drb. 1897 július hónap 15-ik napjára maradt készletben 32.087 drb. A bizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Sertés-konsumvásár. A földművelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonsum vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezentúl csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

CSARNOK.

A prágai ghettoából.

— Kohn S. zsidó történetei. —
Fordította: ifj. **Móricz Pál.**
Egyedül jogositott magyar fordítás.
A csipkekereskedő.
MÁSODIK FEJEZET. 27.

Mielőtt azonban felpakoltak volna s elindultak volna, a Schaffer-nek, úgy a maga, valamint a felesége és gyermeke egészségének lekötése mellett, még a következőkre kellett megesküdni: Hogy az utiköcsi valóságos csodamű a maga nemében. A lovak pedig a legnemesebb fajból valók, szelidek, erősek s biztos menésűek. És a kocsis maga egy bámulatraméltó ember, ki egyszerűen páratlan a mesterségében. A szemita törzset pedig annál inkább szereti, mivel hogy az apja vagy nagyapja szinte ennek a fajnak oldalhajtsa. És hogy a szeszes italokat már az anyja méhében megutálta. A női nem iránt pedig fiatal embereknél szinte érthetetlen és bámulatos ellenszenvvel viseltetik. És hogy komoly gondolkodású, galambszelid ember, ki a civódást mindenképp elkerüli. És hogy az egész Prága-Lipesei uton nincsen olyan koresmáros, akinek egy fityínggel is adósa volna, sőt hogy ép kedvence is valamennyi csárdás gazdának. Mint kocsis pedig, olyan ügyes, hogy már az érsek, a várkapitány gróf is csalogatták udvari kocsisokul, de hiában csalogatták a nagy urak, mert sokkal inkább megszerette a zsidó passasérokat, mint sem hogy megbirt volna tőlük válni. Ezeknek esküvel történt megfogadása után kászolódtak csak hozzá a pakolásához.

Hogy pedig ez a málházás nem volt mindennapi mesterség, az a következőkből elég világosan kiténik: A zsidó utas az időtjét, ha hosszabb utra indult, nem csupán ruhát, fehérneműt cipelt magával, hanem elemózsiát, s külön gondoskodott még ezeken kívül vallási szükségleteiről. Mindenekelőtt egy talesz tarisznyát málházott fel, melyben a talesz és az imádságos szijat tartotta. Aztán a kis kézi könyvtárról sem volt szabad megfeledkeznie, melyből nem hiányozhatott a misnah vagy a talmud egy kötete. Ha még messzebb utra indult, akkor a „baerbetiv“-et sem hagyhatta otthon, melyben a mindennapi életre foglaltak rövid kivonatok a vallás parancsaiból. Husvétii vásár idején maczes-t is tarisznyázott elegendőt, csi vásárcor pedig a „Sterbe-Kleider“-t (halotti ruha) nem hagyhatta otthon, mert a nős zsidók az engesztelés napján abba öltöztek fel. Aztán különös imakönyveket (machsorim) is vitt magával a nagyobb ünnepnapokra. És még ezeken kívül számtalan más oly csodálatos dolgokat, miket a mai utazó még hiréből sem ösmér, de persze az uti börtönd is oly terjedelmes, oly óriási volt akkor, hogy ma csak hirtelen megmosolyogná az utas ember.

És Bresnitz ez előkészületeken már tul volt, mikor véletlen szerencsétlenség szétszakította szép terveiket. Nehéz, réz függőlámpa

volt a szobájukban felakasztva. A lámpa leszakadt, a Bresnitz lábára esett és úgy megsértette, hogy hetek mulhattak addig, míg újból lábára állhatott. A sors vastag, fekete vonással keresztül húzta a számításukat.

Alig képzelhető el, hogy mily gyötrelmes volt a szegény Kele Luckara ez a helyzet, csak az akkori kereskedelmi és közlekedési viszonyokat kell felgondolni. Ezen a vásáron szerezte be egész évi szükségletét s fektette be egész vagyonát, mi körülbelül harmadfél ezer forintnak felelt meg. Az év folyamán aztán kiáruván portékáját, a tiszta nyereség az aránylag kis tőkéhez képest is oly nagy volt, hogy nem csupán családját tarthatta fenn tisztességesen, hanem még módjával minden évben meg is takaríthatott, és most ennek hosszu időre vagy úgy lehet örökre meg kellett semmisülni! . . . Még csak el sem tudta képzelni, hogy mint is forduljon hát?! Mert nem csupán az aggasztotta, hogy egy évig a készlet fogják emészteni, érzékenyen megcsontítva így a szerény üzleti tőkét, riasztóbb volt ennél az a félelem, hogy e nyomoruságban majd az egész üzlet feloszlik s nem lesz képes miből fenntartani a családját, mivel felő bizonyosként vehette, hogy egy hosszu tétlen év alatt a rendes vevői is mind elpártolnak tőle! — És mindezek dacára kis vagyonát mégis félt férjére bízni, hisz oly ügyetlen, oly tapasztalatlan üzletember volt, minő még a mesében sincs. Majd a miatt remegett, hogy a jámbor utközben elveszti a pénzt, ismét, hogy ravasz csaló ellopja tőle, sőt odáig terjedtek aggályai, hogy férjéhez már anyai bizalma sem volt, miszerint a pontos czim után régi üzletbarátjuket képes lesz feltalálni, hanem hogy valami ismeretlen, idegen hálójába csábul, ki aztán rutul becsapja majd a szerencsétlen jámbort. És már annyira ment, hogy kész lett volna valami gyárostól, első kézből megrendelni a portékákat, midőn legnagyobb kellemetlenségére, férje tőle szokatlan határozottsággal s tüzzel a sorompóba lépett. A jámbornak nagyon is a fejébe szállott az a tömjén, mit ama bizonyos „gyermekágyas látogatási estén“ a ghetto legokosabb s legelőkelőbb női a legjobb szándékból szórtak elé. A szándék az jó volt, hanem az elért hatás egész ellenkezett az asszonytársaság kitűzött céljával. Egyszerre, mint valami okos, tapasztalt üzleti ember, akként kezdett beszélni, aki teljesen belátja minden káros következményeit annak, ha a lipesei vásárról elmaradnának. Azért kinyilatkoztatta, hogy mivel mind a felesége mind a nagybácsi képtelenek az utra, azért maga fog elutazni, mint ahogy az szent kötelessége is, mint családfelelős, mint üzlet fenntartónak. Kele sokkal inkább gyöngédebb s tapintatosabb volt, mint sem hogy férjének szemére vetette volna, hogy az üzletben járatlan s mint üzletember tehetetlen. Sokább a Neustadt asszony példáját követvén, hűségének hizelegve, akart reá hatni. Szerényen figyelmeztette tiszteltbeli hivatására, melyek Prágához bilineselik. De hiába, most ez az eszköz sem használt. Hirsch Lucka ezuttal határozottan kitartott szándéka mellett. Kitartásában nagyban megerősítette az is, hogy e napon a talmudot forgatván, szerencsétlenségből a következő találó sorokat olvasta ott: Avajon ki másról mondja a soltár: „Üdv a jójáratu embernek ki minden időben a jót eslelkeksi? Mert az ez, aki családjának gondviselője.“ És ezen idézett talmud mondásra hivatkozván, kijelentette, félremült felesége előtt, hogy maga fog menni Lipésébe, mert hisz saját családjának a gondozása mégis csak előbbvaló az ide-

genek iránti kötelezettségeknél. Különben is, mint zsinagógái gabo talált is már megfelelő helyettest a Reb Tije Radnitz személyében, a mi pedig a „menachasse avelim“ egyesületet illeti, ott meg rajta kívül még ép két más előjáró fungál, így tehát egész nyugton elutazhat Lipésébe.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

Nádudvari lantos. Szerencsétlen fiatal ember, ön olyasmit kér tőlünk, amit nem teljesíthetünk. Nevezetesen, hogy beküldött versét közöljük le s bíráljuk meg, — verse bírálaton alul áll.

V. Gy. Budapest. Küldött cikket megkaptuk, mielőbb nyomdafesték alá bocsátjuk.

K. M. Kisteleki Ede, kinek néhány gyönyörű versét lapunkban is közöltük, szegedi író és újság író, ki annak idején különösen hangulatos, mély erzelmi magyar nyelven sziate páratlan katonai nótáival, verseivel keltett irodalmi körökben nagy feltűnést.

Mariska! Mariska, Mariska még gyanuba kell fogunk magácskát, mert imhol már rövid idő alatt má sod szor is kérni tőlünk, hogy miért is hallgat mit is csóál az ami kékszemű, kedves barátunk? No ne ijedjen meg Mariska, a vakációnak majd csak vége lesz már s akkor aztán a mi Sebestyén diák barátunk a Körös-partján, rétségein, szedett üde, kedves virágokkal újból beköszönt hozzánk s derűsen, szellemmel szinezi majd, ami máként elég szegényes T a r k a é l e t rovatunkat.

Csirtosári. No már, hogy keresve sem találhatt volna jobb nevet „beszélykéje“ habzóri paripán lovagló éjfékete haju, hősnék, kinek csupán egy hibája van, hogy nem Spanyolországban született s hogy mi nem vagyunk spanyol algaizlok, mert menten bedutyiztatnánk az olyan sötét karakterű, éjfékete haju lovagokat, mint amilyen az ön beszélykéjének a hőse.

Kérdjük szeretettel, hát nem halad ön a korral, hát nem olvas ön lapokat, hogy ön még ma is törrel oldalán s habos paripa hátán járattja hőseit szében meglegetve a koromfekete fűrtököt is? Tudja meg kérem, ma minden jóra való beszélykének a hőse kopasz és kisebb-nagyobb mértékben mellbeteg. Csúpan speciálitásokat sziv a dzsentleman hős, aki cinikus is, cinikus a legnagyobb mértékben, úgy hogy ha iszik, abszintnál gyöngébb ital már nem is áztatja a torka garadját. Továbbá minden modern beszélyke hősnék előszeretettel szoktak az írók metszeni bizonyos érdekes kardvágásokat is az orrára s ha valaki ép 25 esztendő podagrás és limonádét szopogató bárót fedeztetffel, az meg mindjárt méltó egy alakot talált Beniczky-féle regényes főuri szalonba is, melynek ablakán csupán málázva sütt be a holdvilág a futóka gyöngö zöld levelein keresztül, mely tudvalevőleg körül szokta koszoruzni a szalonok ablakait.

És igen nagy hatást érhet el ön az által is, ha például egy szegény, de előkelő főuri családnak büszke fehér leányát mogorva vasgyároshoz adja nőül. A leány lehetőleg fehér legyen, mint a hó, a férfi pedig vastag, mint a tuskós kormos, mint a kéményseprő; ám meglássa, hogy ez esetben az érzékeny szivek, mind az ön pártján lesznek s hogy ön így, de csak is ilyen recipét betartva, lehet még kiváló író is . . .

Eladó

Kétszáz azaz 200 darab öt hónapos baris maelacz Kiss Miklós-nál Ér.-Adony, vasut-állomás Ér.-Mihályfalva.

Üzlet átalakítás,

illetve megnagyobbítása miatt

 az összes áruk

főként női ruhaszövetek, selymek, voilok, kartonok, női és férfi fehérneműek, harisnyák, vászonneműek, nap- és esőernyők, szabó kellékek, rövid és szövőtt áruk

bezárólag jul. 31-éig

 rendkívül olcsó árban
kaphatók

Eisler Izidor

női divat áruházában.

Női ruha varrodámban

jó, derék varrónők felvételnek.